

Ten geleide

Op 2 juni start de VVD haar campagne voor de verkiezingen van het Europese Europarlement.

In deze VVD-Expresse is daarom extra veel plaats ingeruimd voor Europa

„Meer Europa moet!”

De onderlinge afhankelijkheid van onze economieën is zo groot geworden, dat de Europese Gemeenschap niet meer uit ons leven is weg te denken.

Meer dan 70% van onze export wordt binnen de Gemeenschap afgezet. Voor België is het meer dan 80%, voor Frankrijk en Engeland meer dan 50%. Maar wij hebben daaruit nog steeds niet de noodzakelijke conclusie getrokken, namelijk dat wij nu eindelijk de echte gemeenschappelijke markt moeten voltooien.

Wij hebben wel een Europese douane-unie, maar onze lidstaten hebben andere middelen gezocht – en gevonden – om de Europese markt in 10 afzonderlijke deelmarkten gesplitst te houden.

Soms is kortzichtig nationaal protectionisme daarbij de drijfveer. Soms ook het zich vastklampen aan negentiende eeuwse, verouderde theorieën over staat en maatschappij, die tót dogma zijn verheven.

Een oerwoud van nationale regels, voorschriften en normen belet een gezonde doorstroming in onze Europese economieën. Wij lijden aan een „Euro-sclerose” die ons gezamenlijk herstel belemmert en het scheppen van nieuwe werkgelegenheid in de weg staat.

In de jaren 1973/1983 zijn in Europa 3 miljoen banen verloren gegaan. Maar in Japan kwamen er 7 miljoen nieuwe banen bij. In de Verenigde Staten 15 miljoen! Dat moet bij ons ook en het kan, als wij onszelf een thuismarkt van continentale dimensies verschaffen!

Europees herstelplan

Onze liberale fractie in het Europese Parlement heeft op dit punt haar best gedaan. Met onze actieve steun is daar enkele maanden geleden een programma voor Europees economisch herstel gelanceerd dat doortrokken is van liberale ideeën. Hoogste prioriteit moet worden gegeven aan het verbeteren van de werkgelegenheid. Daarvoor zijn nieuwe investeringen nodig. En daarbij moeten wij lering trekken uit de fouten die in het verleden binnen de lidstaten zijn gemaakt. Wij moeten de economische opleving die zich in de wereld aftekent, aangrijpen en haar een Europese dimensie geven door die krachten te mobiliseren die voor nieuwe economische groei en echte werkgelegenheid kunnen zorgen.

Europeanen doen in vindingrijkheid en creatief vermogen niet onder voor anderen, maar wij kunnen ons onvol-

DOCUMENTATIECENTRUM NEDERLANDSE POLITIEKE PARTIJEN

doende ontplooiën zolang wij in nationale hokjes blijven opgesloten. Daarom is ons herstelprogramma allereerst gericht op het neerhalen van de nationale scheidsmuren die ons nog steeds verdelen.

Het milieu

De Europese Gemeenschap is een van de dichtbevolkste gebieden van de wereld. Overal waar mensen opeengepakt zijn, dreigen gevaren voor het natuurlijke milieu. Bij ons zijn die gevaren groot. Zij zijn ook bij uitstek grensoverschrijdend. De bordjes en de ambtenaren die nog aan onze binnengrenzen staan, houden misschien nog wel mensen tegen – hoewel eigenlijk niet de terroristen en handelaren in verdoovende middelen die men juist zou willen tegenhouden – maar niet de zure neerslag en het vervuilde rivierwater.

Just hier hebben we dus Europese wetgeving nodig, gebaseerd op voortdurend wetenschappelijk onderzoek. Het zou een drama zijn, wanneer hun traditionele, bureaucratische nationaal-egoïsme de lidstaten ertoe zou brengen om hun nationale concurrentiepositie te willen verbeteren ten koste van de zorg voor het milieu.

Een gemeenschappelijk vervoersbeleid

Het Europese Parlement heeft een initiatief genomen om de lidstaten te dwingen nu eindelijk eens een begin te maken met een open Europese transportpolitiek. Wij hebben de Raad van Ministers voor het Gerechtshof gedaagd om te worden veroordeeld wegens niet-nakoming van de verdragsverplichtingen terzake. Ik denk dat wij dit proces gaan winnen!

Energie

Onze energievoorziening moet Europees worden aangepakt. Wij kunnen toch niet eeuwig afhankelijk blijven van olie-importen uit het Midden-Oosten!

Wij moeten onze prioriteit stellen teneinde een veiligheid te bereiken van veilige en zo goedkoop mogelijke energiebronnen. Alleen een beleid in gezamenlijk verband kan ons dat brengen.

Wetenschap

Ook op het terrein van onderzoek en ontwikkeling zullen wij een enorme krachtsinspanning moeten doen. De tien lidstaten geven daaraan samen meer uit dan de VS. Samen, ja, maar **niet** gezamenlijk. En daarom is het rendement bij ons maar schamel. Wij hebben Europese bundeling van onderzoek-programma's nodig. Eén daarvan, op het gebied van de informatica, gaat nu gelukkig van start. Maar er moet veel meer gebeuren en op veel meer gebieden. Als wij onze toekomst zeker willen stellen, zullen wij **nu** in de sectoren van de toekomst moeten investeren.

Er zijn vele redenen, waarom wij Europa nodig hebben. Maar er is een tweede vraag die gesteld moet worden:

wat kan uw stem – en die van 185 miljoen mede-Europeanen – eraan doen om te zorgen dat Europa weer in beweging komt?

Het antwoord is heel eenvoudig:

– Zonder uw stem zal het niet lukken –

De nationale lidstaten komen niet verder dan het Europa van de bureaucratieën, het Europa van de kibbelende top-conferenties, het Europa van de besluiteloosheid, kortom het „niet-Europa" dat ons momenteel zo'n slordige 300 gulden per hoofd van de bevolking kost! Geld, dat we beter in een gezamenlijk Europese toekomst kunnen investeren.

Alleen door het democratisch gehalte van de Gemeenschap te verhogen kan Europa besluitvaardig worden. Te lang, hebben we moeten wachten tot de soevereine lidstaten het zouden doen.

De problemen zijn Europees geworden, maar de politiek is onvoldoende gevolgd. Om ook de politiek Europees te laten worden zijn Europese partijen nodig en ook Europese verkiezingen. Een sterk Europees Parlement en democratische Europese beslissingen. Wil men dat niet, dan zal men zich moeten neerleggen bij de toekomst waarin voor de Europese landen nog slechts de rol van onderdanige vazallen van de nieuwe groten der aarde is weggelegd.

Er is nog een reden, waarom onze burgers op 14 juni moeten gaan stemmen. Zoals onze Belgische vriend Willy de Clerq onlangs zei in Leuven op een massabijeenkomst van 15.000 Vlaamse liberalen: de Europese verkiezingen zijn belangrijk omdat verkiezingen **altijd** belangrijk zijn.

Hoe zeer geldt dat juist nu, en juist voor Europa! Vele miljoenen mede-Europeanen in het Oosten mogen niet stemmen. Zij zien met vertwijfeling aan hoe West-Europa zijn kansen vergooit – en onze kansen zijn ook de hunne! Wanneer wij ooit iets voor hen willen doen, dan zullen wij moeten beginnen onszelf te organiseren.

Europees landbouwbeleid:

Hoeksteen of steen des aanstoots

Het Europa van vandaag staat om diverse redenen in het middelpunt van de belangstelling. De verkiezing van 14 juni is een tweede rechtstreekse proeve ten opzichte van de integratie in Europa.

Voor de Nederlandse economie in het algemeen en de landbouw in het bijzonder, is de verdere ontwikkeling van belang. Immers, een open markt van 280 miljoen consumenten is voor de export, voor het vervoer en dus voor handel en dienstverlening voorwaarde.

Deze verdere ontwikkeling van de Gemeenschap heeft een te lange periode stilgestaan. Een van de oorzaken hiervan moet gevonden worden in het feit, dat het Gemeenschappelijk landbouwbeleid in Europa in een fase van aanpassing verkeerde.

Was het in het verleden zo, dat voor een aantal produkten, zoals zuivel, er een ongelimiteerde produktie gegarandeerd aan de E.G. tegen gegarandeerde prijzen kon worden afgezet, nu is ingaande april hier een limiet ingebouwd.

Voor een bepaalde hoeveelheid is een prijsgarantie geldig. De meerproduktie is aan een heffing onderworpen, superheffing genaamd.

Het is deze superheffing, welke in de Gemeenschap vele tongen heeft losgemaakt, en terecht. De uitwerking van het Brusselse landbouw-compromis heeft voor Nederland verstrekende gevolgen. Het betekent een drieledige aanslag op het inkomen van de veehouder. Hierbij moeten wij

denken in tientallen procenten. De vraag, die dan naar voren komt, is: „behoort deze ontwikkeling tot het door ons zo hoog geprezen ondernemersrisico, of stijgt het daar wellicht boven uit?"

Wij zijn van mening, dat hier inderdaad sprake is van het laatst genoemde en dat de overheid een stuk medeverantwoordelijkheid dient te dragen.

Immers, de tijdsperiode waarbinnen de besluitvorming in Europa heeft plaats gevonden, geeft hier alle aanleiding toe. Had men dit een jaar eerder afgerond, dan was het inleveringsproces voor de veehouderij aanzienlijk eenvoudiger geweest.

Het is mede om die reden, dat de VVD-fractie een pleidooi heeft gehouden voor een tijdelijke lastenverlichting. Hierdoor kan enige ontspanning ontstaan, welke het overleven mede mogelijk moet maken. Een aanzienlijk deel van de voor de totale landbouw beschikbare 120 miljoen, kan hiervoor aangewend worden. Tijdens het reguliere overleg tussen de bewindslieden en het bedrijfsleven, zal hier een invulling aan gegeven moeten worden. Een door onze fractie ingediende motie heeft inmiddels een meerderheid gekregen.

Gelet op het feit, dat de landbouw in Europa het verst is geïntegreerd, vraagt het ook veel aandacht. Andere sectoren zijn min of meer op het Nationale niveau blijven steken.

Het is echter niet alleen een naar verhouding groot aandachtsveld, het is ook een bindmiddel voor Europa, daar er geen weg terug is.

Deze hoeksteen van de Europese ontwikkeling zal nog een lange periode in de belangstelling blijven.

De huidige superheffing dient zo praktijkgericht mogelijk ingevuld te worden, terwijl het wegwerken van de voorraden een eerste aandacht verdient, omdat slechts bij een normale marktverhouding een normaal landbouwbeleid kansen heeft en onder een normaal landbouwbeleid verstaat onze fractie datgene, wat ook geldt in andere sectoren van het bedrijfsleven namelijk de produktie dient daar te geschieden, waar het het goedkoopst kan, terwijl het inkomen in hoge mate uit de markt moet komen. Dit kan niet van vandaag op morgen. Hiervoor is een ruim aantal jaren nodig. Wij zien de superheffing als een tussenstation.

(Voor nadere informatie: P.M. Blauw, tel. 070-614911, tst. 2116.)

Eerste Kamer Beleidsdebat Defensie

Op 22 en 23 mei werd in de Eerste Kamer gedebatteerd over de defensie-begroting 1984 en over de defensienota. Omdat voorstellen over de nucleaire bewapening nog ontbreken heeft de VVD zich sterk gericht op de conventionele bewapening. Overigens hebben wij wel aangetekend, dat verder uitstel van de beslissing in juni strijdig zou zijn met de verantwoordelijkheid van de regering voor de gezamenlijke westerse veiligheid.

Ondertussen neemt het plaatsingsbesluit een zo dominante rol in, dat een evenwichtige benadering van de totale defensie-problematiek er niet gemakkelijker op wordt.

Uitvoerig is aandacht besteed aan de militair-strategische overwegingen, die aan de plannen ten grondslag liggen. Over het algemeen kan gezegd worden, dat de maritieme ontwikkelingen in de Sovjet-Unie onderbelicht blijven. Tevens werd beklemtoond, dat bij de toename van de mobiliteit van de legers van het Warschau-pact de factoren

paraatheid en inzetbaarheid voor onze eigen strijdkrachten kwaliteitseisen van de eerste orde worden. De reactietijd moet worden verminderd.

In voorbije jaren is veel gedaan aan materiaalsvernieuwingen binnen de drie krijgsmachtsonderdelen. Thans moet met deze nieuwe systemen optimaal worden geopeerd.

Dit vereist versterkte aandacht voor opleiding en training van het personeel. De defensie-inspanning staat of valt nu eenmaal met de capaciteit en de betrokkenheid van de militair. Daarbij is een goed personeelsbeleid essentieel (zie ook het vorige nummer van de Expreste).

Defensie is op dit moment het gesprek van de dag. Er worden allerlei standpunten ingenomen, soms heel radicale. Nevenverschijnsel is het demonstreren bij militaire bases zelf. De VVD-fractie in de Eerste Kamer heeft bepleit dat diegenen die met bewaking en bescherming van zo'n basis belast zijn beter op te leiden voor situaties, zoals die kunnen voorkomen bij uit de hand lopende demonstraties.

Immers, indien daartoe voldoende aanleiding bestaat moet kunnen worden overgegaan tot strafrechtelijke vervolging en eventueel civiel-rechtelijk verhaal op diegenen die zich bewust op militair terrein begeven en daar schade aanrichten.

(Voor nadere informatie: A.M. van Bemmelen en drs. Y.P.W. van der Werff. Tel. respectievelijk: 070-244742 en 076-130118.)

Zeehavenbeleid

Nederlandse zeehavens zijn de motor van de Nederlandse handel en daarmee voor een groot gedeelte ook van de Nederlandse economie.

Door de ligging van zeehavens aan diep vaarwater en daar redelijk goede verbindingen met het achterland (in Nederland en in het buitenland) vormen zeehavens één van de weinige natuurlijke economische potenties die Nederland internationaal heeft te bieden. Nederland doet er dan ook buitengewoon verstandig aan om die potenties zo optimaal mogelijk te benutten. Met deze slagaderlijke functie voor de Nederlandse samenleving mag niet worden gesjoemeld!

De internationale concurrentie ligt op de loer (Zeebrugge, Antwerpen, Gent, Hamburg, Bremen, enz). In dat licht gezien was de VVD niet enthousiast over het Structuurschema Zeehavens. Het vertoont een wat tweeslachtige houding. Namelijk: enerzijds ordenend en anderzijds ook sturend. Daarover viel de dereguleringsstoetsing bovendien niet erg positief uit. Hij illustreerde dit met voorbeelden. Volgens de VVD-fractie moet de overheid voornamelijk goede randvoorwaarden stellen op bijvoorbeeld economisch, infrastructureel, milieuhygiënisch en ruimtelijk gebied. Niet meer en niet minder. De economie, vervoersstromen en daarvan afgeleide functies en activiteiten laten zich leiden door markt-economische overwegingen, niet door juridisch en beleidsmatig niet geheel duidelijke overheidsrapporten. Daarom kan worden volstaan met een eenvoudige beleidsnota Zeehavens en overige havens. De Rijksoverheid moet zich hierin beperken tot nationale (-strategische) hoofdpunten, zoals: waar liggen onze natuurlijke potenties c.q. havengebieden; zijn die al voldoende ontwikkeld; sluit er een passende infrastructuur op aan; welke verbeteringen zijn op deze punten nodig of gewenst; en wat moet en kan de rol van de Rijksoverheid daarbij zijn? Waar kunnen we eventueel ontwikkelingen verwachten, en hoe kunnen we verbeterin-

gen stimuleren (bijvoorbeeld actieve acquisitie door het Ministerie van EZ).

De verdere invulling en uitwerking kan door lagere overheden en/of particulier initiatief gebeuren. Daarbij moet de Rijksoverheid uiteraard wel de randvoorwaarden in de gaten blijven houden.

Jan te Veldhuis wees ook op het nationale belang van de kleinere (zee-)havens, zoals Harlingen, Den Helder, Scheveningen, Dordrecht en Bergen op Zoom. De Rijksoverheid mag de aandacht voor passende infrastructuur en acquisitie voor **alle** havens niet laten verslappen, noch voor de grotere, noch voor de kleinere. Ten aanzien van enkele grotere zeehavens nog de volgende specifieke opmerkingen.

Rijnmondgebied

Een echte slagader voor de Nederlandse samenleving; een „troetelkind". Jan te Veldhuis vroeg om nadere concrete invulling van de Rijksverantwoordelijkheid voor het baggerslib-probleem. Hij stemde in met de passages in het Structuurschema over de demarcatielijn. De minister zegde toe de Kamer binnenkort te informeren over recent bestuurlijk overleg.

Noordzeekanaalgebied

De VVD-fractie stemde in met de ontwikkeling van een multi-purpose havengebied alhier. Tevens werd aandacht gevraagd voor de bestuurs- en beheersstructuur, het pilotplan bij IJmuiden, en het openhouden van enkele planologische mogelijkheden. (De ministers achtten reservering ten westen van de Machineweg niet nodig.)

Westerschelde-bekken

Een toonbeeld voor de gewenste aanpak van het totale nationale beleid. Namelijk: meerdere mogelijkheden openhouden om t.z.t. soepel op ontwikkelingen te kunnen inspelen. De aandacht werd erop gevestigd dat uitbreiding van zeehavenactiviteiten gepaard moet gaan met planologische mogelijkheden voor annexe woonbebouwing (Structuurschets Stedelijke Gebieden). Minister Wimsemius achtte het schema op dit punt toereikend.

Moerdijkgebied

Jan te Veldhuis benadrukte dat ook de Rijksoverheid een zekere historische verantwoordelijkheid draagt voor de „nagel aan de doods-kist" van de deelnemers in het Industrie- en Havenschap Moerdijk. Hij vroeg om actie van de Rijksoverheid om de financiële impasse te doorbreken. Hierover praat de regering binnenkort met de regio.

Eemshaven/Delfzijl

Waarom wordt de constructie van het Zeeuwse reserve-model niet voor dit gebied toegepast?!

Onze woordvoerder bepleitte een minder krampachtige houding van de Regering ten opzichte van de 250 ha reserve bij de Oosterhorn-haven. Flexibiliteit zou ook hier een goede zaak zijn. Hij verwees tevens naar de noodzakelijke Rijkszorg voor infrastructuur en acquisitie.

De regering achtte reservering primair een provinciale c.q. regionale zaak, maar niet persé noodzakelijk.

(Voor nadere informatie: mr. A.J. te Veldhuis, tel. 070-614911, tst. 2288.)

Gemeentelijke Indeling

De Tweede Kamer heeft op 29 mei j.l. de Wet Algemene Regelen Gemeentelijke Indeling (ARGI) aanvaard.

De VVD-woordvoerder, Herman Lauxtermann, merkte bij de behandeling in de Kamer op dat „interessanter en relatief belangrijker dan wat in het ontwerp staat, is wat er **niet** in staat”.

De Wet ARGI bevat een aantal bepalingen die in de praktijk al in afzonderlijke herindelingswetten worden opgenomen, zoals terzake de rechtskracht van voorschriften en de uitoefening van bevoegdheden, de overgang van rechten en verplichtingen, verkiezingen van raden, de rechtspositie van bestuurders en gemeente-ambtenaren en de toepassing van een aantal wetten na herindelingen. Alles bijeen weliswaar belangrijk maar politiek niet of nauwelijks omstreden. Belangrijke zaken als de bij herindelingen te volgen (wettelijke) procedures en financiële gevolgen van herindelingen komen eerst in een later stadium aan de orde als de Vaste Commissie voor Binnenlandse Zaken in een Uitgebreide Commissievergadering met Minister Rietkerk gaat praten over zijn (nog aan de Kamer aan te bieden) notitie inzake gemeentelijke herindelingen.

Des te meer verbaasde een amendement van het CDA waarmee – naar onze mening geheel prematuur en zonder voorafgaand overleg met de coalitiepartner – beoogd werd de gemeentewet zodanig te wijzigen dat herindelingen onder bepaalde omstandigheden ook bij Algemene Maatregel van Bestuur kunnen worden geregeld.

De VVD-woordvoerder wees steun aan dat amendement af waarop het CDA prompt met de PvdA in zee ging.

De PvdA-woordvoerder kwam met een amendement om artikel 52 – dat door de Regering was ingetrokken – alsnog in de Wet op te nemen. Dat artikel bepaalt dat heringedeelde gemeenten binnen twee jaar na de herindeling gemotiveerd aan Gedeputeerde Staten moeten meedelen of en, zo ja, hoe er gedaan is aan binnengemeentelijke decentralisatie. De VVD-fractie stemde – uit oogpunt van versterking van de gemeentelijke autonomie – graag in met schrappen van genoemd artikel en derhalve niet met het alsnog in de Wet in-amenderen. In ruil voor de voorstem van de PvdA-fractie met het CDA-amendement stemde het CDA voor het PvdA-amendement!

De VVD-fractie stemde eveneens tegen twee moties van het CDA. In de eerste motie wordt de Regering gevraagd bij herindelingswetten een standpunt in te nemen ten aanzien van binnengemeentelijke decentralisatie (eventueel op te leggen). Aangenomen met behulp van de oppositie.

In de tweede werd gevraagd het aantal waarnemend burgemeesters te beperken, derhalve bij vacatures „echte” burgemeesters te benoemen. Verworpen.

(Voor nadere informatie: mr. H. Th. M. Lauxtermann, tel. 070-614911, tst. 2035.)

Ontwikkelingssamenwerking

De Europese Gemeenschappen kunnen een ontwikkelingsbeleid voeren dat leidt tot verkleining van de tegenstelling tussen arm en rijk. Het kan de bilaterale programma's van de lidstaten versterken. De EG kan fungeren als afstemmings- en coördinatiepunt van politiek en standpunten van de lidstaten. Die coördinerende rol moet een aantoonbaar effect hebben. Daarover bestaat zorg.

De minister voor Ontwikkelingssamenwerking heeft

mede op verzoek van de Kamer een notitie over de effectiviteit van het Europese Ontwikkelingsbeleid toegezegd.

De VVD meent dat deze tevens een goede mogelijkheid biedt om het beleid van de EG te toetsen op grond van de doelstellingen voor de jaren tachtig.

De EG heeft een belangrijke taak te verrichten op het gebied van de ontwikkeling van de plattelandsgebieden. Uitgangspunt moet een gezonde economische structuur zijn. In kleinschalige plattelandsontwikkelingsprojecten moet voldoende aandacht besteed worden aan een geïntegreerde landbouwontwikkeling alsook aan de ontwikkeling van kleine en middelgrote industrieën. De voedselstrategieën, zoals die door de EG bepleit worden, kunnen een belangrijk instrument vormen in de strijd tegen onderontwikkeling. De vrouw neemt in de voedsellandbouw een speciale plaats in, die haar in vele gevallen ook een economische zelfstandigheid geeft. Ontwikkeling mag die positie niet verzwakken. Van groot belang acht de VVD de beleidsdialoog tussen de EG en de ontwikkelingslanden omdat die moet leiden tot de noodzakelijke bestuurlijke aanpassingen en verbetering van het management in de derde wereld. Onderwijs moet in de ontwikkelingsplannen geïntegreerd worden.

De ernstige interne problemen van de Gemeenschap dreigen de aandacht af te leiden van het vraagstuk van de betrekkingen met de ontwikkelingslanden. De VVD heeft gepleit voor het inbrengen in besprekingen op EG-niveau van de verklaring van de Raad van Europa, die begin april in Lissabon congresseerde over de rol die Europa kan spelen in de Noord-Zuid betrekkingen.

(Voor nadere informatie: mw. M.J.H. den Ouden-Dekkers, Tel. 070-614911, tst. 2283.)

U neemt toch ook een abonnement op de VVD-Exprese!

- **Wilt u wekelijks actuele informatie ontvangen over de standpunten van de VVD Tweede- en Eerste-Kamerfractie?**
- **Wilt u de nieuwe rapporten van de prof. mr. B.M. Teldersstichting gratis aanvragen?**
- **Heeft u behoefte aan meer achtergrondinformatie?**

Dan kunt u nu een abonnement nemen op deze VVD-Exprese. Voor f 50,- per jaar kunt u zich abonneren door onderstaande bon in te vullen en op te sturen in een enveloppe zonder postzegel naar:

VVD-Exprese
Antwoordnummer 1877
2500 WB 's-Gravenhage

Met blokletters invullen s.v.p.

Ondergetekende:

Naam:

Adres:

Postcode:

Woonplaats:

geeft zich op als abonnee van de VVD-Exprese.

Nog geen geld overmaken wij zenden u een acceptgirokaart.